

Diaarinumero VN/24069/2026

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi sähkömarkkinalain muuttamisesta

Savon Voima Verkko Oy näkee tärkeänä, että sähköverkon rajallisen kapasiteetin kohdentamiseen muodostetaan läpinäkyvät ja valtakunnallisesti yhdenmukaiset periaatteet. Ehdotetun etusijamenettelyn tavoitteet ovat tältä osin perusteltuja, mutta vaativat jatkovalmistelua. Muutoksissa tulisi kiinnittää erityistä huomiota sääntelyn oikeasuhtaisuuteen, verkonhaltijoille aiheutuvaan hallinnolliseen taakkaan, verkon kehittämisen tarkoituksenmukaisuuteen sekä sääntelyn toimeenpanokelpoisuuteen.

Savon Voima Verkko Oy pitää erityisen tärkeänä, että sääntely on verkonhaltijan näkökulmasta riittävän täsmällistä ja yksiselitteistä. Etusijamenettelyssä liittyvien keskinäiseen asemaan vaikuttavat keskeiset kriteerit tulisi määritellä lainsäädännössä riittävän täsmällisesti, ja niiden soveltamista tulisi tukea valtakunnallisesti yhdenmukaisilla soveltamisperiaatteilla.

Ehdotettu malli korostaa kantaverkon roolia alueellisen liitettävyyden määrittämisessä. Savon Voima Verkko Oy pitää tärkeänä, että etusijamenettelyssä tunnistetaan riittävästi myös alueellisten jakeluverkonhaltijoiden mahdollisuudet liittää uusia asiakkaita verkkoonsa. Olemassa olevan alueellisen verkkoinfrastruktuurin tehokas hyödyntäminen sekä verkon teknisesti ja kokonaistaloudellisesti tarkoituksenmukainen kehittäminen tulisi ottaa menettelyssä huomioon. Suuria teollisia sähkönkäyttökohteita ei tulisi ohjata yksinomaan kantaverkon vahvojen liityntäpisteiden läheisyyteen. Alueellisen jakeluverkon hyödyntäminen voi tukea olemassa olevan verkkoinfrastruktuurin tehokasta käyttöä, alueellisia investointeja sekä verkkokustannusten jakautumista laajemmalle asiakaskunnalle.

Savon Voima Verkko Oy pitää tärkeänä, ettei kapasiteettiniukkuuden ratkaisemiseksi luotava sääntely tarpeettomasti hidasta suuria teollisia investointeja alueilla, joilla verkkokapasiteettia on käytettävissä tai sitä voidaan tarkoituksenmukaisesti kehittää. Sääntelyn tulisi kannustaa sähkönkäyttöä, uutta tuotantoa ja joustoa sijoittumaan sähköjärjestelmän kannalta tarkoituksenmukaisille alueille sekä turvata verkonhaltijoiden mahdollisuudet ennakoivaan verkon kehittämiseen.

Etusijamenettelyn soveltaminen tilanteissa, joissa kapasiteetista ei ole niukkuutta

Esityksen mukaan verkonhaltijan olisi sijoitettava sähkönkäyttökohteita ja sähkövarastoja koskevat tarjouspyynnöt etusijaryhmiin riippumatta siitä, esiintyykö kyseisessä verkossa tai verkonosassa tosiasiallista kapasiteettiniukkuutta.

Savon Voima Verkko Oy pitää perusteltuna arvioida, voitaisiinko menettelyä tältä osin keventää. Sääntelyn tulisi mahdollisuuksien mukaan mahdollistaa tavanomainen ja tehokas liittymisprosessi silloin, kun kapasiteettia on riittävästi, ja varsinaista etusijajärjestystä tulisi soveltaa ensisijaisesti tilanteissa, joissa kapasiteettia ei voida tarjota kaikille liittyjille niiden tarpeen mukaisesti.

Samalla tulisi täsmentää, miten menetellään tilanteessa, jossa etusijajärjestyksen muodostamisen jälkeen kapasiteettitilanne muuttuu siten, ettei tarjouspyyntöjen välillä enää tosiasiallisesti ole kilpailua käytettävissä olevasta kapasiteetista.

Samasta syystä tulisi arvioida, onko etusijaryhmiin 2–4 kuuluvien tarjouspyyntöjen käsittely vain kaksi kertaa vuodessa tarkoituksenmukaista. Puolivuosittainen eräkäsittely voi johtaa siihen, että yksittäisen tarjouspyynnön käsittely viivästyy lähes kuudella kuukaudella pelkästään käsittelyajankohdan vuoksi. Jatkovalmistelussa tulisi mahdollistaa tiheämpi eräkäsittely tai jatkuva käsittely erityisesti tilanteissa, joissa kapasiteettia on riittävästi eikä tarjouspyyntöjen keskinäisellä etusijajärjestyksellä ole tosiasiallista vaikutusta kapasiteetin saatavuuteen.

Lisäksi tulisi määritellä valtakunnallisesti yhdenmukaiset periaatteet sille, missä ajassa liittyjän tulee kapasiteetin tarjoamisen jälkeen edetä sopimuksen tekemiseen silloin, kun tarvittava kapasiteetti on käytettävissä ja muut liittymisen edellytykset täyttyvät, sekä mitä vaikutuksia määräajan noudattamatta jättämisellä on hankkeen etusijaan ja sille varattuun kapasiteettiin.

Etusijaryhmää 1 varten varattavan kapasiteetin määrittäminen

Ehdotuksen mukaan verkonhaltijan tulisi varata etusijaryhmään 1 kuuluvien liittymien ennakoidun kehityksen edellyttämä kapasiteetti ennen kapasiteetin tarjoamista muihin etusijaryhmiin kuuluville liittyjille.

Savon Voima Verkko Oy pitää tärkeänä, että varattavan kapasiteetin määrittämisen periaatteita täsmennetään. Sääntelystä tai sen perusteluista tulisi käydä riittävän selvästi ilmi, millä aikajänteellä ennakoitua kehitystä arvioidaan, millaisiin ennusteisiin kapasiteetin varaaminen voi perustua ja kuinka usein varauksen määrää tulee arvioida uudelleen.

Liian suuri kapasiteettivaraus voi tarpeettomasti estää tai viivästyttää muiden toteuttamiskelpoisten hankkeiden liittymistä verkkoon, kun taas liian pieni varaus voi vaarantaa etusijaryhmää 1 koskevan sääntelyn tavoitteen. Verkonhaltijalle tulisi tämän vuoksi jättää riittävä mahdollisuus käyttää verkkosuunnitteluun perustuvaa harkintaa

ottaen huomioon alueen toteutunut sähkönkäytön kehitys, tiedossa olevat maankäytön muutokset, liittymiskyselyt sekä muut perustellut ennusteet.

Etusijajärjestyksen vaikutus sähköverkon kehittämiseen

Ehdotuksen mukaan etusijaryhmät ja etusijajärjestys ohjaisivat kapasiteetin tarjoamisen lisäksi myös sähköverkon kehittämistä.

Savon Voima Verko Oy pitää tärkeänä, että verkonhaltijalle säilyy mahdollisuus kehittää verkkoa kokonaisuutena teknisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla siten, ettei etusijajärjestyksen soveltaminen tarpeettomasti johda tarkoituksenmukaisten verkkoinvestointien lykkäämiseen tai niiden toteutusjärjestyksen muuttamiseen tavalla, joka kasvattaa kokonaiskustannuksia tai heikentää verkon pitkäjänteistä kehittämistä.

Jatkovalmistelussa tulisi tämän vuoksi täsmentää etusijajärjestyksen ja sähkömarkkinalain yleisen kehittämisvelvollisuuden välistä suhdetta.

Etusijamenettelyä koskevien ratkaisujen riittäminen ja vaikutus liittymisprosessiin

Ehdotettu etusijamenettely lisää tilanteita, joissa verkonhaltijan tekemällä arviolla on välitön vaikutus useiden liittymishankkeiden keskinäiseen asemaan ja niille tarjottavan kapasiteetin määrään. Esityksessä on myös tunnistettu, että Energiaviraston käsiteltäväksi voi tulla nykyistä enemmän etusijaryhmään sijoittamista, etusijajärjestystä ja hankkeen kehitysasteen arviointia koskevia riitojenratkaisu- ja tutkintapyyntöjä.

Jatkovalmistelussa tulisi täsmentää etusijamenettelyä koskevien erimielisyyksien oikeusvaikutuksia. Erityisesti tulisi olla yksiselitteistä, voidaanko kapasiteettia tarjota ja sitoa muihin liittymishankkeisiin etusijajärjestystä koskevan asian ollessa riitautettuna sekä mitä tapahtuu, jos sovellettu etusijajärjestys todetaan jälkikäteen virheelliseksi sen jälkeen, kun kapasiteettia on jo tarjottu tai siitä on sovittu toisen liittyjän kanssa.

Menettelyn tulisi turvata liittyjien oikeusturva aiheuttamatta tarpeetonta epävarmuutta muiden liittymishankkeiden etenemiselle. Yksittäistä hanketta koskevan erimielisyyden ei tulisi ilman erityistä perustetta pysäyttää koko käsittelyerän tai muiden riippumattomien liittymishankkeiden etenemistä.

Lisäksi olisi perusteltua arvioida, tarvitaanko etusijamenettelyä koskeville riita-asioille tavanomaista nopeampaa käsittelymenettelyä, koska kapasiteetin varaamiseen liittyvä pitkäkestoinen epävarmuus voi viivästyttää sekä liittymishankkeita että verkon kehittämistä.

Etusijajärjestyksen määräytymisperusteet ja hankkeiden kehitysaste

Etusijaryhmiin 2–4 kuuluvien hankkeiden käsittelyssä verkonhaltijan olisi voitava ottaa huomioon myös hankkeen kehitysaste. Arvioinnissa huomioitaisiin muun muassa lupien tila, suunnittelun vaihe ja liittymän oikeus hankealueeseen.

Hankkeen kehitysasteen arvioinnin tulisi perustua selkeisiin, objektiivisiin ja valtakunnallisesti yhdenmukaisiin kriteereihin sekä mahdollisimman pitkälle liittymän toimittamiin todennettaviin tietoihin. Yhdenmukaisten kriteerien merkitys korostuu erityisesti tilanteissa, joissa hankkeen liittäminen edellyttää useamman verkonhaltijan välistä koordinoitua ja tietojen välittämistä verkonhaltijalta toiselle. Verkonhaltijoille ei tulisi muodostua tarpeettoman laajaa vastuuta erilaisten investointihankkeiden toteutumiskelpoisuuden keskinäisestä arvioinnista. Sääntelystä tulisi lisäksi käydä yksiselitteisesti ilmi hankkeen kehitysasteen merkitys etusijajärjestyksen muodostamisessa ja sen suhde muihin etusijajärjestyksen määräytymisperusteisiin.

Samalla tulisi täsmentää, mihin ajankohtaan hankkeen kehitysasteen ja muiden etusijajärjestykseen vaikuttavien tietojen arviointi perustuu, missä vaiheessa määräytynyt etusijajärjestys vakiintuu ja milloin hankkeen olosuhteissa tapahtunut olennainen muutos edellyttää etusijajärjestyksen uudelleenarviointia.

Liittyjällä tulisi olla velvollisuus ilmoittaa verkonhaltijalle ilman aiheetonta viivytystä sellaisista hanketta koskevien tietojen muutoksista, joilla voi olla vaikutusta etusijaryhmään tai etusijajärjestykseen. Verkonhaltijalle ei vastaavasti tulisi muodostua yleistä velvollisuutta oma-aloitteisesti selvittää liittymän ilmoittamien tietojen ajantasaisuutta.

Etusijaryhmään sijoittamiseen vaikuttavien määritelmien tulisi niin ikään olla riittävän yksiselitteisiä. Verkonhaltijan tulisi voida tehdä luokittelu pääosin liittymän ilmoittamien objektiivisten ja todennettavien tietojen perusteella ilman tarpeettoman laajaa vastuuta liittymän toiminnan luonteen oikeudellisesta arvioinnista.

Etusijajärjestyksen määräytymisperusteita tulisi lisäksi täsmentää erityisesti liittymän sijainnin sekä jousto- ja tuotantositoumusten vaikutuksen osalta. Sijaintiperusteiden soveltamisesta tulisi käydä yksiselitteisesti ilmi, millä perusteella ja millä tarkasteluhetkellä verkonhaltija määrittää, onko kapasiteettia kyseisellä alueella tarjottavissa, sekä miten

mahdolliset kapasiteettitilanteen muutokset vaikuttavat määräytyneeseen etusijajärjestykseen. Myös jousto- ja tuotantositoumusten vaikutuksen etusijajärjestykseen tulisi olla liittäjän ja verkonhaltijan kannalta yksiselitteisesti määriteltävissä etusijajärjestystä muodostettaessa.

Kiinteiden tehorojojen soveltaminen ei myöskään saisi johtaa tarpeettomasti siihen, että suuri sähkönkäyttöhanke asetetaan heikompaan asemaan alueella, jossa hankkeen liittämiseksi on käytettävissä tai tarkoituksenmukaisesti kehitettävissä olevaa verkkokapasiteettia. Etusijamenettelyssä tulisi ottaa riittävästi huomioon alueellinen kapasiteettitilanne ja mahdollisuus kapasiteetin tarkoituksenmukaiseen kehittämiseen. Erityisesti tulisi arvioida muun kuin datakeskuksen sähkönkäyttökohteelle ehdotetun 100 MW:n tehorojan tarkoituksenmukaisuutta tilanteissa, joissa hankkeen liittämiseksi on alueellisesti käytettävissä tai tarkoituksenmukaisesti kehitettävissä olevaa verkkokapasiteettia.

Erityisesti tulisi arvioida, onko etusijaryhmän muuttamiseen edellytetty 80 prosentin joustositoumus suurten teollisten sähkönkäyttökohteiden osalta realistinen ja oikeasuhtainen. Sääntelyn tulisi samalla tunnistaa erilaiset teknisesti todennettavat tavat, joilla liittyjä voi tosiasiallisesti pienentää hankkeen verkkovaikutusta.

Jäljellä olevan kapasiteetin tasajako ja kapasiteetin vapautuminen

Ehdotuksen mukaan tilanteessa, jossa kapasiteettia ei voida tarjota kaikkien samaan etusijaryhmään kuuluvien tarjouspyyntöjen mukaiseen tehoon asti, jäljellä oleva kapasiteetti jaettaisiin tasan niiden tarjouspyyntöjen kesken, joiden perusteella kapasiteettia ei ole vielä tarjottu.

Tasajaon tavoite ehkäistä yksittäisen suuritehoisen liittymän koko jäljellä olevan kapasiteetin varaaminen on ymmärrettävä. Tasajaon seurauksena yksittäiselle liittyjälle tarjottava kapasiteetti voi kuitenkin jäädä olennaisesti tarjouspyynnössä ilmoitettua tehoa pienemmäksi eikä välttämättä mahdollista hankkeen toteuttamista edes osittain. Jatkovalmistelussa olisi syytä arvioida, johtaako mekaaninen tasajako kaikissa tilanteissa sähköverkon käytettävissä olevan kapasiteetin tarkoituksenmukaiseen hyödyntämiseen.

Lisäksi tulisi täsmentää menettelyä tilanteessa, jossa liittyjä ei ota vastaan tasajaon perusteella tarjottua kapasiteettia. Sääntelystä tulisi käydä yksiselitteisesti ilmi, miten tällöin vapautuva kapasiteetti kohdennetaan muille tarjouspyynnöille ja miten menettely vaikuttaa etusijajärjestykseen.

Sääntelyssä tulisi määritellä myös se, millä edellytyksillä hankkeelle varattu tai tarjottu kapasiteetti voidaan vapauttaa uudelleen jaettavaksi, jos hanke ei etene ilmoitetussa

aikataulussa, sen tehontarve pienenee tai hanke jää toteutumatta. Kapasiteetin vapauttamisen tulisi perustua selkeisiin ja valtakunnallisesti yhdenmukaisiin perusteisiin sekä hankkeen etenemiselle ja sille varatun kapasiteetin käyttöönotolle asetettavaan kohtuulliseen aikatauluun. Yksittäinen viivästys hankkeen ilmoitetussa aikataulussa ei saisi sellaisenaan johtaa kapasiteetin menettämiseen, jos hanke muutoin etenee ja sen toteutuminen on edelleen perustellusti arvioitavissa.

Lisäksi tulisi täsmentää, millä edellytyksillä hankkeen etenemistä arvioidaan uudelleen etusijajärjestyksessä määräytyneen aseman tai sille varatun kapasiteetin säilyttämiseksi. Menettelyn tulisi estää tilanteet, joissa toteutumatta jäävä tai olennaisesti viivästynvä hanke tarpeettomasti estää muiden toteuttamiskelpoisten hankkeiden etenemistä.

Tasajaon ja vapautuvan kapasiteetin uudelleenjaon soveltamisesta olisi perusteltua muodostaa valtakunnallisesti yhdenmukaiset menettelyt ja laskentaesimerkit.

Verkonhaltijoiden välinen koordinointi ja tiedonvaihto

Ehdotus edellyttää eri verkkonhaltijoiden välistä koordinointia erityisesti silloin, kun jakeluverkkoon liittyvän hankkeen toteuttaminen edellyttää kapasiteettia myös ylemmän jännitetason verkosta.

Savon Voima Verkko Oy pitää tärkeänä, että verkkonhaltijoiden väliseen tiedonvaihtoon ja eräkäsittelyyn muodostetaan valtakunnallisesti yhdenmukainen toimintamalli ja että etusijaryhmien ja etusijajärjestyksen soveltaminen perustuu kaikilla verkkotasoilla yhtenäisiin periaatteisiin. Menettelyssä tulisi määritellä ainakin toimitettavat tiedot, tietojen toimitustapa, käsittelyaikataulut sekä eri verkkonhaltijoiden vastuut. Erityisesti useamman verkkonhaltijan muodostamissa ketjuissa vastuiden ja tiedonkulun tulisi olla yksiselitteisiä eikä yksittäiselle verkkonhaltijalle tulisi muodostua vastuuta sellaisten liittymishankkeiden keskinäisestä priorisoinnista, joihin sillä ei ole välitöntä liittymis- tai sopimussuhdetta.

Lisäksi tulisi täsmentää vastuunjakoa tilanteessa, jossa jakeluverkonhaltijan verkossa olisi edellytykset hankkeen liittämiseksi, mutta toteuttaminen riippuu ylemmän jännitetason verkon kapasiteetista tai sen kehittämisestä. Alemman jännitetason verkkonhaltijalle ei tulisi muodostua vastuuta kapasiteetin saatavuudesta tai aikataulusta, johon sillä ei ole tosiasiallista määräysvaltaa.

Lisäksi tulisi varmistaa, että tilanteissa, joissa hanke olisi teknisesti mahdollista liittää useamman verkkonhaltijan verkkoon, liittymisratkaisussa voidaan ottaa huomioon olemassa olevan verkkoinfrastruktuurin tehokas hyödyntäminen sekä ratkaisun tekninen ja kokonaistaloudellinen tarkoituksenmukaisuus. Lähtökohtana tulisi olla olemassa olevan

alueellisen jakeluverkon ensisijainen hyödyntäminen silloin, kun hanke voidaan liittää siihen teknisesti, kokonaistaloudellisesti ja hankkeen aikataulun kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla.

Menettelyssä tulisi samalla huomioida liittyjien liikesalaisuuksien asianmukainen käsittely ja minimoida päällekkäinen tiedonkeruu.

Hallinnollinen taakka ja kustannukset

Esitys aiheuttaa verkonhaltijoille sekä kertaluonteisia että jatkuvia kustannuksia muun muassa uusien käsittely-, dokumentointi-, tiedonvaihto- ja seurantavelvoitteiden sekä tarvittavien sopimus- ja järjestelmämuutosten vuoksi.

Erityisesti tulisi välttää sellaisten uusien prosessien ja tietojärjestelmävaatimusten muodostumista, joita verkonhaltijan olisi ylläpidettävä myös tilanteissa, joissa kapasiteettiniukkuutta tai etusijaryhmiin 2–4 kuuluvia liittymishankkeita esiintyy vain vähän.

Säätelyssä tulisi täsmentää, millä tarkkuudella verkonhaltijan tulee dokumentoida etusijajärjestyksen muodostuminen ja siihen vaikuttavat tiedot siten, että menettelyn asianmukaisuus voidaan tarvittaessa jälkikäteen todentaa ilman tarpeettoman raskasta hallinnollista menettelyä.

Jousto- ja tuotantositoumusten osalta säätelystä tulisi käydä mahdollisimman selkeästi ilmi sitoumusten sisältö, voimassaolo ja suhde liittymissopimukseen. Ehdotuksessa sitoumus kytkeytyy liittymissopimukseen, ja sitoumusta olisi noudatettava liittymän koko käyttöajan myös sähköverkon myöhemmästä kehittämisestä huolimatta. Jatkovalmistelussa tulisi arvioida, onko näin pitkäkestoinen velvoite kaikissa tilanteissa tarkoituksenmukainen ja tulisiko sitoumuksen voimassaoloa tai uudelleenarviointia koskevia perusteita täsmentää.

Lisäksi tulisi täsmentää, miten jousto- ja tuotantositoumusten toteutumista seurataan, mitä tietoja liittyjän on toimitettava verkonhaltijalle sekä miten toimitaan sitoumuksen toteutumisen poiketessa sovitusta. Valvonnan tulisi perustua tietoihin, jotka ovat kohtuudella verkonhaltijan käytettävissä tai jotka liittyjä voidaan velvoittaa toimittamaan. Säätelyssä tulisi samalla määritellä olennaisen rikkomisen kriteerit ja oikeasuhteiset seuraamukset sekä niiden vaikutus samaa liittymispistettä tai sähkönkäyttökohdetta koskeviin myöhempisiin tarjouspyyntöihin.

Jousto- ja tuotantositoumusten etusijavaikutusta arvioitaessa tulisi lisäksi ottaa huomioon niiden todellinen verkkotekninen vaikutus. Jatkovalmistelussa tulisi arvioida, missä määrin etusijaan vaikuttavan jouston tai tuotannon tulisi kohdistua samalle verkkoalueelle tai

muutoin vaikuttaa ko. verkon kapasiteettiin, jonka perusteella liittymishankkeita priorisoidaan. Paikallisen tuotannon tai jouston vaikutus käytettävissä olevaan kapasiteettiin ja verkon vahvistamistarpeeseen tulisi voida huomioida silloin, kun vaikutus on verkonhaltijan objektiivisesti arvioitavissa.

Ehdotetun joustositoumuksen suhdetta joustaviin liittymissopimuksiin ja verkonhaltijan käytettävissä oleviin teknisiin tehonhallintakeinoihin tulisi niin ikään selkeyttää. Ehdotettu joustositoumus ei sellaisenaan anna verkonhaltijalle mahdollisuutta ohjata tai rajoittaa liittymän tehoa. Jatkovalmistelussa olisi perusteltua arvioida, onko etusijaan vaikuttavan jouston verkkovaikutus tästä huolimatta riittävän ennakoitava ja edellyttääkö etusijaan vaikuttava jousto joissakin tilanteissa teknisesti todennettavaa tehonhallintakykyä tai muuta verkonhaltijan käytettävissä olevaa järjestelyä.

Voimaantulo ja siirtymäaika

Ehdotuksen mukainen voimaantulo 1.1.2027 jättää verkonhaltijoille hyvin lyhyen ajan uusien toimintamallien valmisteluun. Sääntely edellyttää toimintaprosessien ja ohjeistusten laatimista, mahdollisia muutoksia tietojärjestelmiin, liittymisehtoihin ja sopimusmalleihin sekä verkonhaltijoiden välisten toimintamallien yhteensovittamista.

Savon Voima Verkko Oy pitää perusteltuna, että sääntelyn toimeenpanolle varataan riittävä siirtymäaika ja että keskeiset soveltamisperiaatteet ja valtakunnalliset menettelyt ovat verkonhaltijoiden tiedossa hyvissä ajoin ennen velvoitteiden käytännön soveltamista. Sääntelyn käyttöönotto ei myöskään saisi aiheuttaa tarpeettomia katkoksia käynnissä olevien liittymisprosessien käsittelyyn, vaan liittymishankkeiden käsittelyn jatkuvuus tulisi turvata siirtymävaiheen aikana.

Erityistä huomiota tulisi kiinnittää ennen lain voimaantuloa jätettyjen tarjouspyyntöjen käsittelyyn siten, että siirtymäsäännökset ovat yksiselitteisiä sekä verkonhaltijoiden että liittyjien kannalta. Siirtymäsäännöksissä tulisi samalla ottaa asianmukaisesti huomioon ennen lain voimaantuloa pitkälle edenneiden liittymishankkeiden valmisteluvaihe ja jo toteutetut hankekehitystoimet (kuten kaavoitus, tontin hankinta, YVA-menettely).

Yhteenveto

Savon Voima Verkko Oy pitää etusijamenettelyn tavoitteita perusteltuina, mutta esitetty malli edellyttää vielä jatkovalmistelua. Menettelyä tulisi soveltaa ensisijaisesti todellisissa kapasiteettiniukkuustilanteissa siten, ettei sääntely tarpeettomasti hidasta investointeja alueilla, joilla kapasiteettia on käytettävissä tai tarkoituksenmukaisesti kehitettävissä.

Samalla verkonhaltijoille tulee säilyttää riittävä tekninen ja taloudellinen harkintavalta verkon kokonaiskehittämisessä. Liittyjien keskinäiseen asemaan vaikuttavien periaatteiden tulee puolestaan olla valtakunnallisesti riittävän selkeitä, jotta tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu voidaan varmistaa ilman, että verkonhaltijoille muodostuu tarpeetonta tulkintavastuuta.

Lopuksi

Vaikka ennakoivien verkkoinvestointien sääntely ei varsinaisesti kuulu nyt lausuttavana olevaan etusijamenettelyä koskevaan kokonaisuuteen, sääntelyn ja verkkotoiminnan valvontamallin tulisi mahdollistaa perustellut ennakoivat verkkoinvestoinnit alueilla, joilla sähkönkäytön, sähköntuotannon tai muun liittymistarpeen voidaan perustellusti ennakoida kasvavan. Riittävä ennakoiva verkon kehittäminen voi osaltaan vähentää kapasiteettiinukkuutta ja siten myös tarvetta liittymishankkeiden keskinäiselle priorisoinnille.

Energiaviraston tehtäviä koskevaa sääntelyä tulisi täydentää siten, että viraston tehtävänä olisi osaltaan edistää yhteiskunnan kannalta merkittävien investointien toteutumista ja turvata verkonhaltijoiden edellytyksiä puhtaan siirtymän edellyttämiin ennakoiviin verkkoinvestointeihin.

Savon Voima Verko Oy